Provtagning-screening personal MRSA Meticillinresistenta Staphylococcus aureus

Syfte
Att upptäcka MRSA-bärarskap hos vård och omsorgspersonal, vid nyanställning och hos sedan tidigare anställd personal, för att förebygga smitta och smittspridning i verksamheten.

Omfattning
Hälso- och sjukvård i Region Norrbotten samt kommunal vård och omsorg i Norrbotten.

Terminologi
Staphylococcus aureus – En stafylokock som tillhör normalflora på hud och slemhinnor men som också kan ge lindriga och svåra infektionstillstånd.
MRSA - Meticillinresistenta *Staphylococcus aureus*, resistenta mot de flesta betalaktamantibiotika. MRSA sprider sig på samma sätt som andra hudbakterier.

Bakgrund
MRSA är ett växande problem runt om i världen. Längre vistelse i länder med hög förekomst av MRSA och särskilt kontakt med sjukvård har visats medföra en betydande risk för bärarskap. Inom vården kan MRSA spridas, särskilt vid bristande följsamhet till basala hygienrutiner. Risk för bärarskap och även att sprida MRSA är störst när man har skadad hudbarriär, vid sår eller vissa kroniska hudsjukdomar som psoriasis och eksem. Bärarskap är också vanligare hos sjukhuspersonal och personer som har diabetes, dialyseras eller injicerar droger.

Screening

Vid nyanställning
Vid nyanställning i Region Norrbotten rekommenderas att den anställde erbjuds hälsokontroll vilket innefattar ev MRSA-screening. Hälsoundersökning vid anställning - Insidan.

Under pågående anställning
Provtagning rekommenderas:

- Personal som under de senaste 12 månaderna:
  - deltagit i vård eller behandlats på sjukhus (sjukhem, rehabiliteringsenhet) poliklinisk vård och tandvård utanför Norden. Likaså inom vård och omsorg i Norden med pågående MRSA-smittspridning.
  - Om personen vistats i mer än 3 månader utanför Norden.

Ovanstående gäller även tillfällig personal och studerande som aktivt deltar i patientvård. Detta gäller inte besökare som endast passivt studerar verksamheten.

- Vid MRSA-bärarskap i familjen/nära hushållskontakt som är MRSA-bärare.

- Vid oväntat fynd av MRSA hos en patient kan personal med sår, eksem, psoriasis eller liknande erbjudas provtagning.
  Lista personal som provtas - Smittspårningslista MRSA

Ansvaret för att MRSA-provtagning sker ligger hos verksamhetschef/enhetschef och den enskilda medarbetaren.

Rekrytering och tjänstgöring utanför Norden

Vid rekrytering eller planerad tjänstgöring ska odling för MRSA förberedas inför återgång i patientnära arbete. Provtagning bör ske efter varje utlandstjänstgöring. Vid regelbunden/återkommande utlandstjänstgöring kan den anställdes provtagning planeras i samråd med Vårdhygien. I avvaktan på provsvar får tjänstgöring ske om huden är hel (inga sår eller eksem/psoriasis).

Provtagning

Provtagning sker i första hand på hälsocentral, svar går till läkare på hälsocentralen som också ansvarar för uppföljningen.

Prov tas från

Alltid: näsöppning, svalg och perineum/ljumske
I förekommande fall: sår, eksem, psoriasisutslag och konstgjorda kroppsöppningar

Provtagning görs vid ett tillfälle.

Provtagningsanvisningar – MRSA-screen - Vårdgivarwebb Region Norrbotten

Vid påvisat MRSA-bärarskap

Läkare

Personen ska av sin behandlande läkare informeras skriftligt och muntligt om sitt bärarskap, samt erhålla förhållningsregler (Smittskyddslagen 2004:168). Ytterligare information om handläggning och länk till Smittskyddsblad finns på Antibiotikaresistenta bakterier och Strama - Vårdgivarwebb Region Norrbotten

Remiss skickas av svarsmottagare (behandlande läkare) till Infektionsmottagningens MRB-team för stöd, uppföljning (kontrollprover), ställningstagande till fortsatt arbete och ev. eradikerande behandling.

- Bärare av MRSA ska inte arbeta patientnära innan personen bedömts av MRB-teamet.
- MRB-teamet bedömer riskfaktorer och ger ytterligare instruktioner till bäraren om denne bedöms kunna arbeta patientnära.

Chef och personal

Personalen rekommenderas meddela sin chef om bärarskapet. Chefen ska säkerställa att personen känner till och kan arbeta enligt basala hygienrutiner och klädregler i patientnära arbete.

Om personalen har ett bärarskap kan denne få förhållningsregler av sin läkare som tillfälligt kan påverka vilka arbetsuppgifter denne kan utföra.

Kostnader för provtagning

Vid rekrytering från utlandet eller när verksamhetschef/enhetschef godkänt bisyssla enligt Allmänna bestämmelser kap.3 i Sveriges kommuner och regioners kollektivavtal, så ombesörjer denne att arbetstagaren odlas för MRSA.

Övriga situationer faller under Smittskyddslagen (SmL). SmL fastslår att var och en genom uppmärksamhet och rimliga försiktighetsåtgärder ska medverka till att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar. Det vill säga; den som tror sig vara bärare av MRSA har skyldighet att undersöka sig och likaså har läkare en skyldighet att utreda med bedömning och/eller provtagning. Detta sker på personens egen hälsocentral.

Lagrum och styrande förutsättningar

Smittskyddslagen (SFS 2004:168)
Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30)
Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659)

Referenser

Smittskyddsblad: MRSA - läkarinformation, MRSA - patientinformation

Handläggning av patient med MRSA

Hälsoundersökning vid anställning - Insidan